

Editörlerden

SineFilozofi'nin 19. sayısı ile sizleri selamlamaktan mutluluk duyuyoruz. Yine birbirinden ilginç çalışmaların okuyucularla buluşmasına aracılık etmenin gururu yanında dergimizin 10. yaşını doldurmaya yaklaşmasının da heyecanını yaşıyoruz. Bu vesileyle SineFilozofi 10. Yıl Özel Sayısı'nın da geçtiğimiz günlerde makale başvurusuna açıldığını hatırlatalım.

Elinizde bulunan sayımız yine alana katkı sağlayacağına inandığımız on makaleden oluşuyor. Bununla birlikte, ülke sinemamızın önemli yönetmenlerinden birinin sinema felsefesi tartışmalarına getirdiği katkıyı ilham verici bir kaynak olarak sunmak adına Semih Kaplanoğlu'yla 7. Uluslararası Sinema ve Felsefe Sempozyumu kapsamında 7 Aralık 2024 tarihinde gerçekleştirilen söyleşinin metnini de sayımıza ekledik.

Bu sayımızın ilk makalesi Palimpsest of Unheimlich in Polanski's The Tenant (1976) başlığını taşıyor. Işıl Tombul tarafından kaleme alınan çalışma, Kiracı filmini Freudyen tekinsiz (unheimlich) kavramı ekseninde ve "ötekileştirilmiş kimlik, tekensiz ikiz (doppelgänger), gözetleme, beden ve zihin bölünmesi" temaları dahilinde inceliyor. İkinci makalemiz ise belgesel sinemada "yönetmen ile izleyici arasındaki müzakere üzerine kurulu" dönüşlü biçime odaklanıyor. Bu doğrultuda Müberra Mızıkacı'nın Gerçeklik Anlamının Yaratılmasında İzleyici ile Müzakere: Dönüşlü Belgesel çalışması bu biçimin öncülerinden Kameralı Adam (Man With a Movie Camera, D. Vertov, 1929) filmini inceliyor. Haitili Zonbiden Akılsız Yamyamlara: Sömürge, Siyasal Kimlik ve İsimlendirme başlıklı makalesiyle Sümeyye Sakarya ise kaynağını Haiti kültüründen alan "zonbi"nin, batı sinemasının "zombi" anlatıları dahilindeki dönüşümünü sömürgecilik ve siyasal kimlik tartışmaları temelinde Ernesto Laclau, Hannah Arendt ve Salman Sayyid'in siyasal teorileriyle ilişki kurarak inceliyor. Sayımızın üçüncü makalesi Brazil Filminin Kafkavari Perspektiften Felsefi Bir Analizi başlığını taşıyor. Umut Dağ, Terry Gilliam'ın Brazil (1985) filmini analiz ederken bireyi insandışlaştıran baskıcı bürokratik düzeni eleştiren filmin bir yandan da otantik kalma çabası ve dayanışmadan çıkan umuda yaptığı göndermenin altını çiziyor. Hale Satıcı ve Murat Satıcı'nın Sinemanın Sonu-Ölümü ya da Yeniden Doğuşu Üzerine Bir Değerlendirme başlıklı çalışması "sanatın sonu" tartışmalarını takiben günümüzde "sinemanın ölümüne" ilişkin yaklaşımları değerlendiriyor ve "bildiğimiz sinemanın sonunun" bir bitişe mi yoksa bir dönüşüme mi işaret ettiği sorusunu ele alıyor. Bir sonraki makalemiz Analyzing the Criticism of Capitalism in the Footsteps of Marxist Economic Thought through the Film Germany, Bitter Homeland. Betül Sarı Aksakal bu çalışmada, ülkemizde siyasal sinemanın en önemli isimlerinden olan ve 2024 yılı sonlarında yitirdiğimiz Şerif Gören'in Almanya, Acı Vatan filmini uluslararası göç teması ekseninde kapitalist sistem, emek sömürüsü ve toplumsal cinsiyet gibi kapsamlı kavramları Marksist düşünce doğrultusunda tartışmaya açan bir yapıt olarak değerlendiriyor. Serbay Çelebi'nin Blaxploitation Sinemasında "Çokluk": Shaft (1971) Filmi Örneği başlıklı makalesi ise Amerikan sinemasında "istismar/sömürü filmleri" türünün bir alt başlığı olarak "blaxpotation / siyah sömürü sineması" örneklerinden Shaft'ı analiz ederken Hard ve Negri'nin düşüncesine başvurarak filmin "hibrit kimlikler" ve "çokluk" kavramlarıyla nasıl ilişkilendiğini tartışıyor. Berceste Gülçin Özdemir tarafından kaleme alınan Feminist Film Fenomenolojisi: Malgorzata Szumowska'nın Filmleri Üzerinden Haptik Görselin Beden ve Dokunma ile İlişisini Anlamlandırmak başlıklı çalışma ise yönetmenin Elles (2011) ve Body (2015) filmlerini Merleau-Ponty felsefesini feminist film fenomenolojisi alanına doğru genişleten yaklaşımlarla Laura Marks'ın "haptik görseleliğe" ilişkin görüşleri doğrultusunda inceliyor. Bu sayımızın son iki makalesiyle odağımızı 2000 sonrası ülke sinemamızdan iki filme çeviriyoruz. Hülya Göğçerçin Tokar, Kötülüğün Kaynağına Dair Bir Kavrayış Geliştirme Denemesi: Okul Tıraşı Filmini Hannah Arendt ile İncelemek çalışmasında Ferit Karahan'ın 2021 yapımı filmini "kötülüğün sıradanlığını", gündelik ilişkilerde nasıl kolaylıkla ortaya çıkabildiğini örnekleyen bir yapıt olarak değerlendiriyor. Kış Uykusu'nda Hınç ve Felsefi Bağlantıları başlıklı son makalemiz ise Ahmet Oktan ile Can Murat Demir imzasını taşıyor ve Nuri Bilge Ceylan'ın filmini özellikle Nietzsche ve Scheler felsefelerindeki bağlamıyla "ressentiment/hınç" kavramını merkeze alarak incelerken filmin ahlâk, modernleşme, aydınının konumu, kapitalist ilişkiler ve taşra gibi çeşitli olguları da nasıl tartışmaya açtığını değerlendiriyor.

Her sayı gibi bu sayımız da bir ekip çalışması olarak karşınızda. SineFilozofi Dergisi'nin yayıncısı Prof. Dr. Serdar Öztürk ile derginin ortak sahibi Doç. Dr. Kurtuluş Özgen bu ekibin ilk isimleri. Dergimize yıllardır farklı biçimlerde katkı sağlayan Prof. Dr. Emine Uçar İlbuğa artık baş editör olarak da yayın ekibimizde yer alıyor. Editörler olarak bu sayının hazırlanmasında büyük emek harcayan ekip arkadaşlarımıza huzurunuzda da teşekkür etmek istiyoruz. Başta bu derginin ilk gününden beri her satırına emeğini koyan sevgili Işkın Özbulduk Kılıç'a özel bir teşekkür borçluyuz. Her zaman olduğu gibi bu sayıda da dostlukla destek vermekle kalmadı, yeni kapağımızda yer alan "hayata filmlerle bakan baykuşumuza" da can verdi. Yine dergimize ilk sayısından beri emek veren Esra Güngör Kılıç, editöryal süreçlerin her alanındaki katkılarının yanında dergimizin uluslararası dizinlerdeki varlığını büyütmek için yaptığımız girişimlerin de başını çekti. Elbette bu sayının değerli okuyucularımızla buluşması için bel kemiğini yazı kurulumuzun emeği oluşturdu. Dilar Diken Yücel, Aşlı Şahinkaya Ermiş, Semra Keleş, Aysu Uğur Balcı, Esra Güngör Kılıç, Gülşah Altuğ, Merve Can Maraşlı, Mert Can Arık ve Ece Yirmibeş'e teşekkür ederiz. Ayrıca söyleşimizin transkripsiyonuna sağladığı katkı için Alper Evren Şahin'e; bu sayıdan itibaren dergimizin devamlı kapağı olacak yeni görünümümüzü tasarlayan Hülya Alemdar'a ve dergimizin sayfa tasarımını üstlenen Melike Sinem Yılmaz ile SineFilozofi'nin dijital görünürlüğü için emek veren sosyal medya ekibimiz Burcu Kanaç, Cansu Şahbaz, Ceyda Buran, Dilek Ocakçı, Eda Nur Aygöz, Efe Kılıç, Esmenur Çağlar, Feyza Gül Güneş Eryiğit, Gizem Sever, Gülşen Altaş, Halime Başpınar, Hatice Sude Koç, Seda Nur Öztel, Seray Köprücü, Zehranur Tüter'a gönülden teşekkür ediyoruz. Elbette yazılarıyla dergimizde yer alan ve birlikte tartışma, beraber üretme amacımıza katılan değerli yazarlarımıza ve her bir makaleyi özenle değerlendiren, çalışmalara yapıcı eleştirileriyle katkı veren kıymetli hakemlerimize şükranlarımızı sunuyoruz. Son olarak, her yeni sayıda bizlerle buluşan değerli okuyucularımıza da SineFilozofi ailesinin üyesi oldukları için teşekkürlerimizi iletmek isteriz.

Keyifli okumalar diliyoruz.

Fırat Osmanoğulları, İren Dicle Aytaç